

ունելով իւր վարչութեան ներքեւ գեղեցիկ քաղաքներ և թեմեր, ինչպէս եւ
Երուսաղէմայն, Հայէպի, և ուրիշ ծովահայեաց քաղաքներ, որք նոյնպէս
Տաճկի իշխանութեան ներքեւ կը գտնուին: Գերագոյն իշխանութիւն վարողն,
որ և բոլոր Հայոց ազգէն իբրև ընդհանրական կաթողիկոս ճանչուած, թէ՛ յա-
րևելս և թէ՛ մասամբ յարևմուտս՝ է Ելմիածինն: Բարոյապէս կ'ապրի նա ան-
շուք կերպով և ներքին ճգնութիւններով, կը բնակի յԵլմիածին, որ այժմ
վանատան ձեռով շինուած է, և սև վանական կապայ հագած է, որ մեծ սրածայր
վեղարով մի կը վերջնայ, և շուրջ պատեալ 'ի բազմութենէ վարդապետաց
(վարդապետութեան աստիճանն Հայոց մէջ աւելի մեծ համարուած է քան
թէ եպիսկոպոսականը): Առաքելական աթոռոյն մեծ սէր և յարգութիւն կը
ցուցնէ, և մեծ պատուով կ'ընդունի քարոզիչները. և ծածուկ կերպով հրութիւն
իսկ կը ցուցնէ առ առաքելական աթոռն, ինչպէս ըրին, Քակոբ կաթողիկոսն
և իր նախորդքը, մասնաւորապէս Մելքիսեդեկ, Մովսէս, և Փիլիպպոս:
Հօս յիշուած չորս կաթողիկոսաց հպատակները կը հնազանդին նոցա իբրև
Հռովմայ քահանայապետներու: Կաթողիկոսները նուիրակներ կը զրկեն ժո-
ղովրդեան մէջ, ողորմութիւն ժողովելու նպատակաւ, որով կ'ապրին նոքա
և որոն համար ծանր հարկ կը վճարեն Պարսից Դահին և Տաճկաց Սուլ-
թանին, թէպէտ և առաջնոյն իշխանութեան ներքեւ գտնուող Հաթ, մեծ
ազատութիւն կը վայելեն և ամենայն ազատութեամբ կը կատարեն եկեղե-
ցական պաշտամունքն, իբրև թէ ընդ իշխանութեամբ քրիստոնէական տէ-
րութեան մի լինէին:

Թարգմ. Հ. Մ. Մ.

Շարունակելի

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՄՈՂԱՍԷՍ ԽՈՐԵՆԱՅՈՒ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ԱՇԽԱՐՀԱՐԱՐ ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ ԵՒ ԼՈՒՍԱՐԱՆԵՑ

ԽՈՐԷՆ ԾԱՅՐԱԿՈՅՆ Վ. ՍՏԵՓԱՆԷ

(16⁰, Առաջաբան էջ ճԲԺ. Երես 301. Երանօր. եւ Յաւել. էջ 328)

ԳԻՆՆ Է ԲԲ. 1: 50

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ 1889

Ի. ՍԿՕՐՕԹՕԴՕՎԻ ՏՊԱՐԱՆ